

Předkládací zpráva

pro Parlament České republiky

k návrhu na sjednání Dohody o založení mezinárodní nadace EU – LAC

V rámci existující platformy setkávání nejvyšších představitelů zemí Evropské unie a Společenství latinskoamerických a karibských států (CELAC) probíhají pravidelné summity hlav států, jakož i setkání ministrů zahraničních věcí. Na 6. summitu zemí EU – CELAC konaném dne 18. května 2010 v Madridu šéfové států a vlád všech členských zemí rozhodli o založení tzv. mezinárodní nadace EU – LAC (Latinská Amerika a Karibik), jejímž cílem mělo být přispívat k posilování partnerství a ke vzájemnému poznávání a porozumění mezi oběma regiony.

Nadace EU – LAC nejprve vznikla coby subjekt založený a působící v souladu s německým občanským právem, nicméně následně se zástupci obou regionů dohodli na tom, že nadace se má stát mezinárodní organizací podléhající mezinárodnímu právu. Dohoda o vzniku nadace jakožto mezinárodní organizace byla dojednána a formálně schválena Radou Evropské unie dne 10. října 2016, přičemž k podpisu byla otevřena dne 26. října 2016 v rámci setkání ministrů zahraničních věcí zemí Evropské unie a CELAC v Santo Domingu (následně v Bruselu na Generálním sekretariátu Rady).

Činnost nadace spočívá v realizaci projektů zaměřených na prohloubení vazeb mezi oběma regiony, tedy EU a Latinskou Amerikou a Karibikem. Je nástrojem posilování bi-regionálního partnerství a přispívá k naplňování mnoha kapitol Akčního plánu EU – CELAC. Primárně pomáhá navazování kontaktů mezi organizacemi z obchodní, kulturní i sociální oblasti. Podporuje kontakty mezi občanskou společností např. v oblasti vysokého školství nebo mládeže. Vytváří databázi kontaktů mezi univerzitami, vědeckými centry i malými a středními podniky. Nadace podporuje též výzkum vztahů mezi EU a CELAC, a to včetně finanční podpory vybraných výzkumných projektů. Organizuje semináře ke specifickým tématům vztahů, které odrážejí priority Akčního plánu EU – CELAC. Nadace umožňuje rovněž stáže pro studenty v jejím sídle v Hamburku a bude se podílet i na organizaci kursu pro juniorní diplomaty z nečlenských zemí Nadace.

Nadace má sídlo v Hamburku. Současným šéfem nadace je bývalý prezident Dominikánské republiky Leonel Fernández, předchozí prezidentkou byla bývalá eurokomisařka Benita Ferrero-Waldnerová.

Dohodu o založení mezinárodní nadace EU – LAC tvoří celkem 30 článků, které stanovují cíle nadace, obecná pravidla a pokyny, pokud jde o její činnost, strukturu a fungování. Dohoda vymezuje všechny členy nadace EU – LAC (státy Latinské Ameriky a Karibiku, EU a její členské státy; nadace je rovněž otevřena účasti CELAC jako takového), nicméně neobsahuje žádné povinnosti plynoucí z členství v nadaci. Dohoda dále definuje strukturu nadace, kterou tvoří správní rada, předseda a výkonný ředitel. Dohoda dále zmiňuje prvotní

strategické partnery nadace a možnost nalézání dalších a pojednává o výsadách a imunitách nadace a jejích orgánů (v souladu s čl. 20 Dohody lze s jednotlivými členskými státy nadace sjednat zvláštní dohodu o výsadách a imunitách, což je v případě ČR neopodstatněné a neplánuje se). Poslední články Dohody stanovují pravidla pro podpis, ratifikace a případná přistoupení k Dohodě, její vstup v platnost, jakož i zrušení a likvidaci.

Členství v nadaci není spojeno s žádným jednorázovým nebo pravidelným finančním závazkem majícím dopad na státní rozpočet. Vklady jsou z textu Dohody dobrovolné, nadace navíc může využívat zdrojů získaných prostřednictvím vnějšího financování od veřejných a soukromých institucí. Německo poskytuje nadaci na vlastní náklady přiměřeně vybavené prostory včetně souvisejících služeb. Největším dobrovolným přispěvatelem do rozpočtu nadace je město Hamburk (dosud cca 494 tisíc Euro), dále pak Německo (2 miliony Euro). Toto je dáno skutečností, že Hamburk je sídlem nadace a dříve se existence nadace řídila německým právem.

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky nehodlá na činnost nadace jakkoliv finančně přispívat. Pokud by v budoucnu bylo toto rozhodnutí z nějakého důvodu změněno, dobrovolné vklady by byly hrazeny v rámci schváleného rozpočtu výdajů kapitoly 306 – Ministerstvo zahraničních věcí na příslušný rok.

Dohodu o založení mezinárodní nadace EU-LAC dosud podepsalo 58 zemí světa včetně všech členských států Evropské unie (Česká republika tak učinila jako úplně poslední dne 7. 11. 2018). Řada zemí již přistoupila k procesu ratifikace v jednotlivých státech, což je nezbytná podmínka vstupu dohody v platnost. V souladu se zakládající smlouvou ke vstupu dohody v platnost postačuje ratifikace v 8 členských zemích Evropské unie (včetně Německa a samotné EU) a 8 členských zemích Latinské Ameriky a Karibiku. Na evropské straně k dnešnímu dni Dohodu ratifikovalo 12 členských zemí, na straně LAC 6 zemí. Souhlas se sjednáním Dohody již vyjádřil i Evropský parlament.

Česká republika coby jediný členský stát EU, který až do listopadu 2018 nepodepsal zakládající smlouvu, byla vystavena značnému politickému tlaku ze strany Evropské služby vnější akce (ESVA) a vedení nadace, aby se připojila k signatářským zemím.

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky je pro připojení se k podpisu dohody, neboť na rozvoji vztahů s Latinskou Amerikou má Česká republika zájem, mimo jiné s ohledem na politiku diversifikace obchodních vztahů s důrazem na partnery mimo EU. Podpis Dohody o založení mezinárodní nadace EU – LAC nenese žádná negativa. Naopak, je možné počítat s přidanou hodnotou pramenící ze skutečnosti, že Česká republika nebude stranou dění, které Evropská unie jako celek vykazuje vůči regionu Latinské Ameriky a Karibiku. Doporučuje se předřadit politické hledisko ostatním aspektům dané záležitosti při zohlednění faktu, že stávající text nepovažuje za problematický žádná členská země Evropské unie včetně těch nejdůležitějších.

Dohoda o založení mezinárodní nadace EU – LAC je koncipována jako dohoda smíšená, jejíž smluvní stranou se mají stát jak EU samotná, tak jednotlivé členské státy EU. Na vnitrostátní postupy jejího schválení se uplatní Směrnice vlády ke sjednávání mezinárodních smluv v rámci EU a k jejich vnitrostátnímu projednávání, která je přílohou usnesení vlády ze dne 9. 1. 2008 č. 6. Dohoda je smlouvou ve smyslu čl. 2 písm. a) bod 2 předmětné směrnice. Pravomoc EU k jejímu uzavření je dána právním základem v čl. 209 odst. 2 a čl. 212 odst. 1 Smlouvy o fungování EU a čl. 37 Smlouvy o EU.

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky návrh na sjednání Dohody předložilo do mezirezortního připomínkového řízení, po jehož vypořádání záměr schválila vláda České republiky svým usnesením č. 454 ze dne 10. 7. 2018. Dohodu následně podepsal velvyslanec a stálý představitel České republiky při EU Mgr. Jakub Dürř dne 7. 11. 2018 v Bruselu

Sjednání Dohody je v souladu s ústavním pořádkem a ostatními součástmi právního řádu České republiky, se závazky vyplývajícími z členství České republiky v Evropské unii, se závazky vyplývajícími z jiných mezinárodních smluv a s obecně uznávanými zásadami mezinárodního práva, jakož i se zahraničněpolitickými zájmy České republiky. Dohoda má v České republice standardně charakter smlouvy prezidentské a předkládá se proto po jejím podpisu a před její ratifikací prezidentem republiky Parlamentu ČR k vyslovení jeho souhlasu podle článku 49 písm. c) Ústavy ČR.

V Praze dne 21. listopadu 2018

předseda vlády

Ing. Andrej Babiš v.r.